

IKT-REGLEMENT

SKOLENE I KARLSØY KOMMUNE

Innhold

1. VEILEDNING, REGLER FOR BRUK AV IKT:.....	2
INNLEDNING:.....	2
FORMÅL:.....	2
OMFANG:.....	3
RETTIGHETER:.....	4
PLIKTER.....	5
HUSK...!.....	6
INNGREP OG SANSKJONER:.....	7
ANSVARFRASKIVELSE.....	7
ORDLISTE	8
OM UNDERSKRIFT	8
LOVER OG FORSKRIFTER:.....	9
UTDRAG AV NOEN AKTUELLE LOVER:	9
Opplæringsloven:	9
Skadeerstatningsloven:	9
Straffeloven:	9
Åndsverkloven:.....	10
KOMMENTARER TIL LOVVERKET:.....	10
REFERANSER:.....	11
2. REGLER FOR BRUK AV IKT:.....	12
Signeres og leveres kontaktlærer:.....	13
3. OM PUBLISERING AV BILDER, VIDEOKLIPP OG ELEVARBEIDER.....	14
Våre retningslinjer for publisering av bilder, videoklipp og elevarbeider.....	14
Veiledning om publisering av bilder og videoklipp	15
Samtykkeerklæring:.....	16

1. VEILEDNING, REGLER FOR BRUK AV IKT:

INNLEDNING:

Denne veiledningen gjelder for både undervisningspersonale og foreldre, og er ment å utdype IKT-reglementet for grunnskolen. Vi har hentet det meste fra reglementet som er utarbeidet av representanter fra grunnskolesektoren i Trondheim kommune, Senter for rettsinformatikk og Uninet ABC.

FORMÅL:

Formålet med et IKT-reglement er å sette rammene rundt elevers bruk av informasjons- og kommunikasjonsteknologi i og i forbindelse med skolen. Stadig økende bruk av digitale verktøy og programmer i en sosial sammenheng (Facebook, Twitter, Snapchat, Instagram, YouTube og lignende) gjør det nødvendig å øke bevisstheten omkring muligheter og utfordringer dette gir.

- **Målgruppen for avtalen/reglementet er elever i skolen** *Dette punktet avgrensner reglementets omfang til å gjelde elever i skolen. Ansatte vil ha egne reglementer å forholde seg til.*
- **Reglementet avklarer akseptabel bruk av IKT for målgruppen** *Dette punktet poengterer at det er snakk om informasjons- og kommunikasjonsteknologi. Elever bruker IKT i stadig større grad til å kommunisere med hverandre. Denne (nye) bruken skaper et større behov for forutsigbare regler både for elever og for skolen/kommunen enn tidligere.*
- **Reglementet søker å hindre utilsiktede og uønskede hendelser** *Det er ikke bare uønsket (tilsiktet) atferd som søkes unngått, men også uønskede hendelser som oppstår fordi elever ikke har kunnskap nok om eller riktige holdninger til IKT.*
- **Reglementet vil beskytte brukere og trygge den pedagogiske læringssituasjonen** *Det er viktig at elever, foreldre og ansatte ved den enkelte skolen har en felles forståelse av IKT-bruk. Dette vil gjøre det enklere å skape trygge læringssituasjoner, også når man bruker IKT hjemme.*
- **Reglementet skal bidra til å avgrense roller, rettigheter og plikter for elever og kommunen** *Kommunen (skolen med ansatte) og elevene har forskjellige roller i forhold til reglementet. Reglementet knytter ulike rettigheter og plikter til de forskjellige rollene. Reglementet ønsker ikke bare å fokusere på elevenes plikter, men også på hvilke rettigheter elevene har.*

OMFANG:

Avtalen omfatter skolens/kommunens IKT-utstyr. Dette omfatter også nettbaserte applikasjoner som elevene vil ha tilgang til hjemmefra (som for eksempel læringsplattformer). Reglementet vil også gjelde for de sosiale aspektene ved bruk av IKT. Det er viktig at skolen har et bevisst forhold til bruk av privat IKT-utstyr i undervisningen.

- **Bruk av kommunens IKT-utstyr som disponeres ved skolene** *Reglementet omhandler blant annet IKT-utstyr som er plassert ved den enkelte skole. Med IKT-utstyr menes både datamaskiner, nettverk, skrivere og tilhørende utstyr.*
- **Bruk av privat IKT-utstyr i forbindelse med skolen og/eller via kommunens nettverk** *Dersom en elev tar med seg en bærbar datamaskin, håndholdt enhet (PDA) eller mobiltelefon på skolen og kobler seg til Internett gjennom skolens nettverk, vil enhver nettaktivitet falle inn under dette reglementet.*
- **Bruk av programvare som kommunen har gjort tilgjengelig** *Reglementet gjelder for elever som jobber med programvare gjort tilgjengelig via skolens IKT-utstyr. Med programvare menes operativsystem (OS), kontorstøtte (Word, Excel m.m.), pedagogisk programvare og lignende. Selv om bruken skjer hjemme og på privat IKT-utstyr, vil den fortsatte falle inn under dette reglementet.*
- **Publisering av innhold på nett og kommunikasjon ved bruk av privat eller kommunens IKT-utstyr** *Innhold som publiseres digitalt, omfattes av reglementet. Dette er uavhengig om det publiseres gjennom kommunens eller privat IKT-utstyr så lenge det har en tydelig tilknytning til skolen.*
- **Elevers IKT-bruk utenom skoletid er i utgangspunktet hjemmets ansvarsområde, men atferd som har tydelig tilknytning til skolen, kan likevel falle inn under skolens ansvarsområde** *Reglementet understreker at skolen kan gripe inn i privat bruk av IKT, og skal gjøre det dersom forholdet går ut over enkeltelevers psykososiale miljø på skolen (jmf. Opplæringsloven §9.3a). Slike forhold kan være mobbing, trakassering eller diskriminering ved bruk av for eksempel sosiale applikasjoner som Facebook, Twitter, Snapchat og lignende.*

RETTIGHETER:

Det er viktig å framheve at alle brukere av kommunens IKT-utstyr har rettigheter i tillegg til plikter. Elevene har rett til å bli informert om og opplært i gjeldende IKT-reglement, men i det øyeblikk eleven fyller 14 år plikter han/hun også å sette seg inn i den informasjonen/opplæringen som blir gitt. Eleven har rett til at kommunen forvalter alle personopplysninger om ham/henne på en forsvarlig måte slik at personvernrettighetene blir ivaretatt.

Alle elever har rett til å bli informert om skolens IKT-Reglement

Den enkelte skole har ansvar for at alle elevene er kjent med IKT-reglementet. Selv om eleven har fylt 14 år og har plikt til å sette seg inn i reglementet, har skolen fortsatt ansvar for å informere om reglementet. Skolene skal sette av tid til dette i starten av hvert skoleår.

Alle elever har rett til å bli undervist i bruk av IKT

Kunnskapsløftet har med IKT-ferdigheter i sine mål. Elevene har rett til opplæring i bruk av IKT på lik linje med opplæring i lesing, skriving og regning. IKT er den 5.basisferdigheten i skolen.

Alle elever har rett til IKT-utstyr som virker

Kunnskapsløftet opphøyer IKT-kunnskap til en femte ferdighet på lik linje med lesing, skriving, regning og å kunne uttrykke seg muntlig. For å få til dette er det en forutsetning at kommunen/skolen har velfungerende IKT-utstyr. Det er også en forutsetning at elevene har tilgang til IKT-utstyret.

Alle elever har rett til å bruke IKT-verktøy i opplæringen jevnlig

For at IKT-kunnskap i praksis skal være den femte ferdigheten må elevene jevnlig få bruke IKT i opplæringen. Som verktøy i ulike læringsarenaer og i forbindelse med prøver, oppgaveløsning, eksamen og nasjonale prøver.

Alle elever har rett til at alt de lager på sine lagringsalternativer blir tatt vare på

All data som blir lagret i OneDrive og/eller andre kommunalt anskaffede lagringsmedier blir tatt vare på gjennom kommunens backup-rutiner.

Alle elever kan ta med seg det de har lagret i kommunale lagringsmedier før de slutter på skolen

Elevens tilgang til sine egne produkter vil være tilgjengelig for eleven i minst 6 måneder etter at eleven har sluttet ved skolen. Det vil være elevens ansvar å hente ut det materialet han/hun ønsker å beholde og lagre det på egne private områder. Dersom eleven har behov for assistanse på dette området vil IKT-avdelingen i kommunen være behjelpelig med dette.

PLIKTER

Det er mange brukere av kommunens IKT utstyr, så det er viktig at det behandles på en forsvarlig måte. Vi vet vel alle hvor plagsomt det er å ha utstyr som ikke virker når vi trenger det! Det er kostbart å drive unødvendig vedlikehold og reparasjoner, og det kan føre til reduserte ressurser til andre elevaktiviteter. Det gjelder å opptre ansvarlig også når man bruker Internett som kommunikasjonskanal, man snakker om digital dannelse og nettvett.

Alle elever plikter å behandle skolens IKT-utstyr pent

Alle elever disponerer IKT-utstyr som om det er deres eget. Utstyret skal behandles på en sånn måte at det ikke er forringet etter bruk. Forlat IKT-utstyret slik du selv ønsker å finne det. Dersom det skulle oppstå feil på utstyr er det viktig at dette gis beskjed om til den lærer som har ansvaret i undervisningen.

Alle elever plikter å bruke skolens IKT-utstyr kun til skolerelaterte oppgaver

Det er skolen/læreren som definerer hva som er skolerelaterte oppgaver. Noen lærere ønsker kanskje å bruke mobiltelefoner i begrensede deler av undervisningen. Hovedpoenget er at elever ikke skal bruke IKT-utstyret uten at det er gjort avtale med lærer.

Alle elever plikter å gjøre så godt de kan for å unngå virus og annen ødeleggende programvare

Alle datamaskiner som kobles til kommunens nettverk skal kjøre oppdatert antivirusprogram. Vær ytterst forsiktig når du får vedlegg/linker tilsendt selv om du kjenner avsender. Slike vedlegg/linker er den vanligste måten å spre virus på. Kommunen kjører til en hver tid oppdaterte brannmurer på nettverk og kommunalt eid IKT-utstyr skal ha oppdaterte virusbeskyttelse. Dette er likevel ikke en absolutt sikkerhet og det kreves varsomhet fra brukere.

Alle elever plikter å bruke godt nettvett når de bruker kommunens IKT-utstyr

Elever oppfordres til ikke å oppføre seg annerledes på Internett enn i det virkelige liv, dvs man skal ha "digital dannelse". Vern om dine personopplysninger og ikke stol på at andre er den de utgir seg for.

Alle elever plikter å holde passord hemmelig. Del det ALDRI med andre

Elever skal ikke dele brukernavn og passord med noen. Dersom brukernavn og passord spres, risikerer den enkelte bruker å bli frastjålet informasjon og/eller at andre utnytter seg deres identitet. Man skal ikke under noen omstendigheter spre andres brukernavn og passord.

Alle elever plikter å varsle skolen hvis noen bryter dette reglementet

Elever skal ikke tie om reglementsbrudd. Hver enkelt skole bør forsøke å skape en kultur der det ikke oppfattes som sladring å si fra om brudd på reglement og instruksjoner.

HUSK...!

Med utgangspunkt i over nevnte rettigheter, plikter, og erfaringer fra skolene, velger vi å sette fokus på følgende punkter:

- Det er ikke lov å gjøre endringer av oppsett eller installere programmer på skolens IKT-utstyr
- IKT-utstyr, mobiler og lignende skal være avslått i timen, om ikke annet er avtalt med lærer
- Chat, spill, privat e-post eller generell surfing må avtales med lærer
- Mye av innholdet på nettet er det noen som eier, og kan ikke brukes uten tillatelse
- Man skal ikke skrive ut direkte fra nettet, gjør heller utklipp til et dokument, som du kan skrive ut ved behov. Utskrifter på skolens maskiner skal være avtalt med lærer
- Mobbing ikke skal forekomme! DU er ansvarlig for at det du formidler ikke virker krenkende
- Aktiviteter som krever betaling er ikke lov
- Bruker du IKT-utstyr på en måte som strider mot norsk lov, kan du bli politianmeldt
- Ikke ta eller publiser bilder eller video av andre uten tillatelse fra vedkommende.

INNGREP OG SANSKJONER:

Ethvert brudd på reglementet bør følges opp av kommunen eller skolen slik at dette ikke blir et "sovende" reglement. Dersom reglementet ligger ubrukt over en periode, vil reglementet miste sin autoritet.

- **Brudd på IKT-reglementet kan føre til sanksjoner fra skolen/kommunen** *Ethvert brudd på IKT-reglementet bør følges opp av lærer/skole. Dette kan for eksempel være å kontakte hjemmet. Ved grove eller gjentatte brudd må skolen følge opp med sanksjoner som er skissert i skolens generelle ordensreglement.*
- **Skolen har ansvar for å gripe inn overfor elever som mobber eller trakasserer elever eller lærere** *Dette er ikke et IKT-spesifikt punkt, men er tatt med for å poengtere at det ikke er et skille mellom digital mobbing og "vanlig" mobbing. Opplæringsloven §9a-3 omhandler elevens psykososiale miljø og fastsetter at dersom lærer eller skole har mistanke om mobbing, diskriminering eller rasisme, skal det gripes inn. Skolen har også en handlingsplikt dersom elever melder om at de ikke opplever at de har et trygt og godt skolemiljø. Ved digital mobbing kan læreren gjøre foreldre oppmerksomme på problemet og be om et samarbeid for å få slutt på forholdet, jfr. skolens plan mot mobbing.*
- **Bruk av skolens IKT-utstyr som strider mot norsk lov kan bli anmeldt** *Dersom en elev bryter norsk lov ved bruk av skolens IKT-utstyr, kan og bør skolen anmelde forholdet.*
- **PC'er, nettbrett og annet IKT-utstyr, som brukes under eksamen, kan bli kontrollert før og etter avholdt eksamen for å avdekke forsøk på juks.** *Med større vekt på digitale prøver vil forsøk på juks kunne endre seg fra jukselapper til dokumenter skjult på datamaskinen. I tillegg bør det være mulig å etterprøve mistanke om juks i etterkant av eksamen. Ved avsløring av juks eller forsøk på juks gjelder sanksjoner beskrevet i skolens generelle ordensreglement.*
- **Elever som mobber, diskriminerer eller trakasserer andre ved bruk av kommunens IKT-utstyr kan bli pålagt restriksjoner i bruken av IKT-utstyret i en periode fastsatt av skolen. Særskilt alvorlige tilfeller kan bli anmeldt.** *Utestenging fra IKT-bruk kan bare benyttes når regelbruddet er alvorlig (etter opplæringslovens §§ 2-10 og 3-8). Det vil si at mobbing, diskriminering og trakassering må bestå i noe mer enn tilfeldige enkeltkommentarer. Det er bare rektor som kan fatte beslutningen om utestenging, og det må fattes et enkeltvedtak etter forvaltningslovens § 2. Skolen kan ikke selv anmelde et forhold der en elev bryter straffelovens §§ 246-247 (ærekrenkelse), men bør legge til rette for at slike alvorlige forhold blir anmeldt av fornærmede.*
- **Elever som utøver skade på kommunens IKT-utstyr kan blir holdt erstatningsansvarlig.** *Ved bevisst skadeverk vil skolen/kommunen kunne føre et erstatningskrav overfor brukeren, jfr. skadeerstatningsloven § 1-1 og § 1-2 (for personer under 18 år). I utgangspunktet skal eleven selv betale skadeverket (mht. elevens utvikling, utvist atferd, økonomisk evne og forholdene ellers.) § 1-2 sier at skolen/kommunen også kan kreve erstatning på inntil 5.000 kr av foreldrene.*
- **All datatrafikk ved den enkelte skole kan bli logget.** *Selv om datatrafikken ved en skole blir logget, kan ikke loggen undersøkes når som helst og av hvem som helst. Det skal være sterke mistanker om ulovlig bruk, og det er kun politi som har mulighet til å gå inn og analysere en slik logg.*
- **Brudd på IKT-reglementet kan også føre til sanksjoner i henhold til skolens generelle ordensreglement.** *IKT-reglementet er underordnet kommunes (skolenes) ordensreglement i henhold til opplæringslovens § 2-9.*

ANSVARFRASKIVELSE

- **Kommunen er ikke ansvarlig for tap av data eller skade på IKT-utstyr som skyldes forhold utenfor kommunens kontroll.** *Kommunen kan ikke ta på seg ansvar for privat IKT-utstyr som er tatt med på skolen. Når det gjelder eventuelle erstatningssaker, gjelder skolens/kommunens generelle ordensreglement.*

ORDLISTE

Selv om de fleste ord og uttrykk er kjent for mange, velger vi å legge ved en ordliste som forklarer ulike ord og uttrykk som er brukt i dette IKT-reglementet.

IKT-utstyr: Med IKT-utstyr menes all informasjons- og kommunikasjonsteknologi som er i ordinær bruk. Dette gjelder alt fra mobiltelefoner, projektorer og digitale tavler til bærbare og stasjonære datamaskiner og nettbrett. I tillegg omfatter det nettverk, skrivere og tilhørende utstyr.

Chat: En aktivitet der man kommuniserer med andre via datamaskin tilkoblet datanett. Chatting kan skje i egne chatterom (praterom), og kan være adgangskontrollert via bruk av autentisering.

IM: (Instant Messaging) Programvare på mobiltelefoner eller datamaskiner som du kan bruke til å sende og motta meldinger i (tilnærmet) sanntid mellom to eller flere personer.

PDA: En forkortelse som står for Personal Data Assistent. Forkortelsen brukes for små håndholdte terminaler med programvare for chat, avtalebøker, notisbøker, e-post m.m.

SMS: Short Message Services, programvare/tjeneste på mobiltelefoner for å sende små tekstmeldinger asynkront (leses ikke nødvendigvis med en gang av mottaker) til andre.

MMS: Multimedia Message Services, programvare/tjeneste på mobiltelefoner som gjør den i stand til å sende meldinger med lyd, bilde, video og tekst.

OM UNDERSKRIFT

IKT-reglementet er en forskrift i henhold til opplæringslovens § 2-9. Det betyr at selv om foreldre/elever ikke underskriver reglementet, vil det uansett gjelde for dem. Underskriften er først og fremst et virkemiddel for å få foreldre og elever til å lese og tenkte over innholdet i reglementet.

LOVER OG FORSKRIFTER:

En oppsummering og utskrift av noen av de viktigste lovene og forskriftene som har betydning for IKT-reglementet. Oppdaterte lover vil dere til enhver tid finne på <http://www.lovdatab.no>.

UTDRAG AV NOEN AKTUELLE LOVER:

Opplæringsloven:

§ 2-9. Ordensreglement og liknande Kommunen skal gi forskrifter om ordensreglement for den enkelte grunnskolen. Reglementet skal gi reglar om rettane og pliktene til elevane så langt dei ikkje er fastsette i lov eller på annan måte. Reglementet skal innehalde reglar om åtferd, reglar om kva tiltak som skal kunne brukast mot elevar som bryt reglementet og reglar om framgangsmåten når slike saker skal behandlast. Ordensreglementet skal gjerast kjent for elevane og foreldra. Kravet i § 38 første leddet bokstav c i forvaltningslova om kunngjering i Norsk Lovtidend gjeld ikkje. Fysisk refsing eller anna krenkjande behandling må ikkje nyttast. Før det blir teke avgjerd om refsing, blant anna om bortvising, skal eleven ha høve til å forklare seg munnleg for den som skal ta avgjerda.

§ 2-10. Bortvising Kommunen kan fastsetje i ordensreglementet at elevar på årstrinna 8-10 som alvorleg eller fleire gonger bryt reglementet, kan visast bort frå undervisninga i inntil tre dagar, og at elevar på årstrinna 1-7 kan visast bort frå undervisninga for enkelttimar eller for resten av dagen. Rektor sjølv vedtek bortvising etter å ha rådført seg med lærarane til eleven. Før det blir gjort vedtak, skal ein ha vurdert å bruke andre hjelpe- eller refsingstiltak. Foreldra til elevar på årstrinna 1-7 skal varslast før det blir sett i verk bortvising for resten av dagen.

§ 9a-3. Det psykososiale miljøet Skolen skal aktivt og systematisk arbeide for å fremje eit godt psykososialt miljø, der den enkelte eleven kan oppleve tryggleik og sosialt tilhør. Dersom nokon som er tilsett ved skolen, får kunnskap eller mistanke om at ein elev blir utsett for krenkjande ord eller handlingar som mobbing, diskriminering, vald eller rasisme, skal vedkommande snarast undersøkje saka og varsle skoleleiinga, og dersom det er nødvendig og mogleg, sjølv gripe direkte inn. Dersom ein elev eller forelder ber om tiltak som vedkjem det psykososiale miljøet, deriblant tiltak mot krenkjande åtferd som mobbing, diskriminering, vald eller rasisme, skal skolen snarast mogleg behandle saka etter reglane om enkeltvedtak i forvaltningslova. Om skolen ikkje innan rimeleg tid har teke stilling i saka, vil det likevel kunne klagast etter føresegnene i forvaltningslova som om det var gjort enkeltvedtak.

Skadeerstatningsloven:

§ 1-1. Barns ansvar Barn og ungdom under 18 år plikter å erstatte skade som de volder forsettlig eller uaktsom, for så vidt det finnes rimelig under hensyn til alder, utvikling, utvist adferd, økonomisk evne og forholdene ellers.

§ 1-2. Foreldres ansvar 1. Foreldre plikter å erstatte skade voldt av barn og ungdom under 18 år, såfremt de har latt det mangle på tilbørlig tilsyn eller på annen måte ikke har gjort det som etter forholdene er rimelig å kreve av dem for å hindre skadeforvoldelse.

2. Uansett egen skyld svarer foreldre for skade voldt forsettlig eller uaktsom av deres barn under 18 år som de bor sammen med og har omsorgen for, med inntil 5.000 kroner for hver enkelt skadeforvoldning.

Straffeloven:

§ 246. Den som rettstridig ved ord eller handling krenker en annens æresfølelse eller som medvirker dertil, straffes med bøter eller med fengsel inntil 6 måneder.

§ 247. Den som i ord eller handling opptre på en måte som er egnet til å skade en annens gode navn og rykte eller til å utsette ham for hat, ringeakt eller tap av den for hans stilling eller næring fornødne tillit, eller som medvirker dertil, straffes med bøter eller med fengsel inntil 1 år. Er ærekrenkelsen forøvet i trykt skrift eller i kringkastingssending eller ellers under særdeles skjerpene omstendigheter, kan fengsel inntil 2 år anvendes.

Åndsverkloven:

§ 1 (redigert): Åndsverk forstås som litterære, vitenskapelige eller kunstneriske verk av enhver art og uansett uttrykksmåte og uttrykksform (så som skrifter av alle slag, muntlige foredrag, sceneverk, musikkverk, filmverk, fotografiske verk, malerier, tegninger, grafikk, skulptur av alle slag, bygningskunst, billedvev og gjenstander av kunsthåndverk og kunstindustri, kart, datamaskinprogrammer og oversettelser/bearbeidelser av verk som er nevnt foran). Fullstendig lovtekst finnes på <http://www.lovdato.no>.

§ 2 (redigert): Opphavsretten gir (innen de grenser som er angitt i loven) enerett til å råde over åndsverket ved å framstille varig eller midlertidig eksemplarer av det og ved å gjøre det tilgjengelig for allmennheten, i opprinnelig eller endret skikkelse, i oversettelse eller bearbeidelse, i annen litteratur- eller kunststart eller i annen teknikk. Fullstendig lovtekst finnes på <http://www.lovdato.no>.

§ 4 (redigert): Opphavsmannen kan ikke sette seg imot at andre benytter hans åndsverk på en slik måte at nye og selvstendige verk oppstår (for eksempel et skolearbeid). Opphavsretten til det nye og selvstendige verk ikke avhengig av opphavsretten til det verk som er benyttet. Fullstendig lovtekst finnes på <http://www.lovdato.no>.

KOMMENTARER TIL LOVVERKET:

Opplæringsloven §§ 2-10: Alvorlige brudd på reglene i IKT-reglementet (for eksempel digital mobbing, diskriminering eller trakassering) kan gi grunnlag for "tap av rettigheter" (for eksempel utestegning fra bruk av kommunens IKT-utstyr) eller bortvisning fra skolen for en nærmere angitt periode. Rektor må fatte beslutningen, og den kan ikke delegeres til andre ved skolen. Lovtekst finnes på <http://www.lovdato.no>, samt gjengitt tidligere i veiledningen.

Forvaltningsloven § 2 og kapittel III-VI: Fastsettelse av et IKT-reglement for skolene i Elverum, er å betrakte som en forskrift. Berørte institusjoner eller organisasjoner skal gis anledning til å uttale seg for reglementet vedtas, endres eller oppheves. Alvorlige sanksjoner ved brudd på IKT-reglementet (utestenging fra all bruk av kommunes IKT-utstyr for en periode fastsatt av skolen) er et enkeltvedtak, og må følge saksbehandlingsreglene i loven. Ved mindre alvorlige sanksjoner har eleven/studenten eller den ansatte rett til å uttale seg før sanksjoner iverksettes. Lovtekst finnes på <http://www.lovdato.no>.

Skadeerstatningsloven §§ 1-1 og 1-2: Barn og ungdom under 18 år kan bli gjort erstatningsansvarlige for skade de påfører skolens IKT-utstyr, og foreldre/foresatte kan bli erstatningsansvarlige for et beløp inntil 5.000 kroner for skade som barn/ungdom under 18 år påfører skolens IKT-utstyr. Lovtekst finnes på <http://www.lovdato.no>, samt gjengitt tidligere i veiledningen.

Personopplysningsloven § 2: All innsamling og bruk av opplysninger om elever/studenter og ansatte som skjer i forbindelse med bruken av IKT-reglementet, er å betrakte som personopplysninger. Kommunen må derfor etablere et system for å ivareta sine plikter etter loven, spesielt pliktene som gjelder internkontroll (jfr. personopplysningsloven § 14 og personopplysningsforskriften kapittel 3) og informasjonssikkerhet (jfr. personopplysningsloven § 13 og personopplysningsforskriften kapittel 2). Lovtekst og forskrifter finnes på <http://www.lovdato.no>.

Personopplysningsforskriften kapittel 7-11: All datatrafikk ved skolen kan overvåkes dersom formålet er å administrere IKT-systemet eller å avdekke/oppdage sikkerhetsbrudd. Denne informasjonen kan ikke senere brukes til å kontrollere eller overvåke den enkelte elev/student eller ansatt. Forskrift finnes på <http://www.lovdato.no>.

Personopplysningsforskriften kapittel 9: Skolen kan under visse vilkår få innsyn i elevenes og de ansattes e-postkasse, for eksempel når det er nødvendig for å ivareta den daglige driften. Skolen kan også få innsyn ved begrunnet mistanke om at e-postkassen brukes til å utføre grove brudd på plikter som følger av arbeidsforholdet, bl.a. mistanke om alvorlige brudd på bestemmelsene i IKT-reglementet. Prosedyrene for innsyn i e-postkasse følger av reglene i forskriftens § 9-3. Forskrift finnes på <http://www.lovdato.no>.

Straffeloven §§ 246-247: Skolen kan ikke anmelde elever for ærekrenkelse, men kan oppfordre enkeltpersoner til anmeldelse ved grove tilfeller. Lovtekst finnes på <http://www.lovdato.no>, samt gjengitt tidligere i veiledningen.

REFERANSER:

Se <http://www.teknologiradet.no> for mer informasjon om hva du kan gjøre for å hindre spredningen av virus og lignende

Eksempler på sider som tar for seg godt nettvett: <http://www.nettvett.no>
<http://www.dubestemmer.no>
<http://www.tryggbruk.no>
<http://www.skolenettet.no/lov>

Alle lover og forskrifter finnes (oppdatert) på: <http://www.lovdatab.no>

Annen nyttig informasjon finner du også på: <http://www.datatilsynet.no>

Nyttig informasjon finnes du også på : <http://www.uninett.no>

2. REGLER FOR BRUK AV IKT:

Rettigheter

Alle elever...

- har rett til å bli informert om skolens IKT-Reglement
- har rett til å bli undervist i bruk av IKT
- har rett til IKT-utstyr som fungerer
- har rett til å bruke IKT-verktøy i opplæringen jevnlig
- har rett til at alt de lagrer på OneDrive og/eller andre kommunalt anskaffede lagringsmedier blir tatt vare på
- kan få ta med seg det de har lagret i OneDrive og/eller andre kommunalt anskaffede lagringsmedier før de slutter på skolen

Plikter

Alle elever plikter å...

- behandle skolens IKT-utstyr pent
- bruke skolens IKT-utstyr kun til skolerelaterte oppgaver
- gjøre så godt de kan å unngå virus og annen ødeleggende programvare
- bruke godt nettvett når de bruker kommunens IKT-utstyr
- holde passord hemmelig. Del det ALDRI med andre
- varsle skolen hvis noen bryter dette reglementet

Husk...!

- Det er ikke lov å gjøre endringer av oppsett eller installere programmer på skolens IKT-utstyr
- IKT-utstyr, mobiler og lignende skal være avslått i timen, om ikke annet er avtalt med lærer
- Chat, spill, privat e-post eller generell surfing må avtales med lærer
- Mye av innholdet på nettet er det noen som eier, og kan ikke brukes uten tillatelse
- Man skal ikke skrive ut direkte fra nettet, gjør heller utklipp til et dokument, som du kan skrive ut ved behov. Utskrift på skolens skrivere skal avtales med lærer på forhånd.
- Mobbing ikke skal forekomme! DU er ansvarlig for at det du formidler ikke virker krenkende
- Aktiviteter som krever betaling er ikke lov
- Bruker du IKT-utstyr på en måte som strider mot norsk lov, kan du bli politianmeldt
- Ikke ta eller publiser bilder eller video av andre uten tillatelse fra vedkommende.

Signeres og leveres kontaktlærer:

Vi har gjort oss kjent med og forstått Karlsøy kommunes IKT-reglement.

Dato

Elevens navn

Underskrift foresatt

3. OM PUBLISERING AV BILDER, VIDEOKLIPP OG ELEVARBEIDER.

Skolene i Karlsøy har egne nettsider. Disse sidene brukes både i undervisningen og til å informere om aktiviteter ved skolene. I tillegg til opplysninger og informasjon vedrørende skolens organisering, ønsker vi også å vise frem skolenes levende indre. Dette i form av bilder og videoklipp av elevarbeider, prosjekter, aktiviteter som turer og idrettsdager. Det forekommer også at andre medier (aviser, radio og TV) ønsker å dekke begivenheter ved skolen. Retningslinjene vil også gjelde for slike besøk.

Våre retningslinjer for publisering av bilder, videoklipp og elevarbeider

- 1) Ingen barn under 15 år på skoler og i barnehager kan fotograferes eller filmes, uten at foresatte har gitt sin tillatelse.
  - a) *Selv om det juridiske ansvaret ligger hos foresatte er det viktig å ta barna med på råd. Barn har rett til å si sin mening i saker som angår det. Det er ikke sikkert at barnet selv ønsker å ha bildet sitt på nettet. Dette vil ofte variere noe med alder.*
- 2) Personer over 15 år kan selv godkjenne dette
- 3) Vær lydhør for avbildet persons innsigelser selv om det foreligger godkjenning
- 4) Godkjenning skal alltid innhentes når barnet starter eller kommer som ny på skolen, og ellers alltid i starten av 5. og 8.klasse
- 5) Publiserte bilder og videoklipp skal ikke videreformidles uten samtykke.
- 6) Skolen vil ikke videreformidle bilder og videoklipp publisert i skolens nettsider til andre aktører uten spesifikk skriftlig samtykke fra de det gjelder (hvis over 15 år) eller fra foresatte.
- 7) Det publiserte materialet skal ikke kunne identifisere enkeltelever. Bruk av fullt navn og kontaktinformasjon skal ikke forekomme.
- 8) Avbildning uten samtykke kan allikevel skje om: Bildet har aktuell og allmenn interesse. Bildet av personen er mindre viktig enn hovedinnholdet i bildet. Bildet gjengir forsamlinger, folketog i friluft eller forhold eller hendelser som har allmenn interesse (jf. Åndverksloven §45c)

Veiledning om publisering av bilder og videoklipp

- Bilder bør legges ut i redusert oppløsning for å vanskeliggjøre manipulasjon.
- Tenk over bildets filnavn og teksten som settes i sammenheng, slik at det ikke avdekker fullstendige personalopplysninger (se retningslinjene).
- Bilder bør merkes med kopirettighet (Rettighetshaver © årstall) for å beskytte åndsverket mot spredning.
- Innhold som legges ut i allmenne områder på skolenes eller kommunens egne nettsider, nyhetsverktøyet, skal godkjennes av utnevnt personale med "redaksjonsansvar".
- Selv om det er gitt samtykke til publisering, eller bildet er av en art som ikke krever samtykke, vil ikke alle bilder egne seg til publisering. Tenk gjennom/vurder nøye hvorfor akkurat "dette bildet" skal publiseres.
- Kan bildene vi vil publisere på nettet med fordel heller vises via andre kanaler, som veggavis, månedsbrev til foresatte, digital ramme i klasserommet og lignende?
- Bruk tid sammen med elevene og snakk om bruk av bilder og videoklipp på nettet. Bruk gjerne youtube-klippene; <http://youtu.be/V7KMcAYn2EY> og <http://youtu.be/6FIMO9QlckM> som utgangspunkt for diskusjon i klassen. Heftet "I beste mening", utarbeidet av Datatilsynet er også å anbefale som bakgrunn for arbeid rundt temaet bilder av barn på nett. Heftet finner du her; <https://www.datatilsynet.no/rettigheter-og-plikter/internett-og-apper/bilder-pa-nett/bilder-av-barn/> Vi anbefaler også nettsiden www.dubestemmer.no
- Barn og unge legger ukritisk ut bilder og videoklipp på Facebook og andre nettsteder uten alltid å være klar over konsekvensene dette kan ha. Det er også viktig å bevisstgjøre de foresatte om bruk av bilder og video på nettet. Temaet "bilder av barn på nett" bør også kunne brukes som tema på foreldremøte. Heftet "I beste mening" kan også her være et utgangspunkt for diskusjon.
- Det er viktig å tydeliggjøre den positive effekten av å gi foresatte og elever innblikk i skolens aktiviteter, gjennom publisering av bilder og video. Det er med på å skape engasjement og nysgjerrighet som alle parter har nytte av. Det motiverer til bruk av portalen som informasjonskanal. Man ønsker således at flest mulig gir samtykke til publisering.

Samtykkeerklæring:

Jeg/vi har lest og forstått kommunens retningslinjer for publisering av bilder, videoklipp og elevarbeider. Jeg/vi gir min/vår tillatelse til at bilder, videoklipp og elevarbeider av mitt barn kan publiseres på Skolens/kommunens nettsider.

Ja Nei

Dato

Elevens navn

Fødselsdato

Underskrift foresatte

For elev over 15 år:

Jeg har lest og forstått kommunes retningslinjer for publisering av bilder, videoklipp og elevarbeider. Jeg gir min tillatelse til at bilder, videoklipp og elevarbeider av meg kan publiseres på skolens/kommunens nettsider.

Ja Nei

Dato

Elevens navn

Fødselsdato

Underskrift elev